

Regeringskansliet
Kulturdepartementet

Länsstyrelsen i Västmanlands läns synpunkter på remiss av betänkandet Vår demokrati – värd att värna varje dag (SOU 2022:28)

Ert dnr: Ku2022/ 01317

Beskrivning av ärendet

Sammanfattning av Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget om att finansiera en heltidstjänst på varje länsstyrelse men vill betona vikten av att även budgetera för verksamhetsmedel.

Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning att länsstyrelserna är en lämplig aktör för att hålla ihop, samordna, kunskapshöja och implementera demokratifrågor på den regionala nivån.

Länsstyrelsen står bakom utredarens förslag om att inrätta en nationell samordningsfunktion i demokratifrågor.

Regeringens ”Strategi för en stark demokrati” visar på vikten av ett långsiktigt och strategiskt arbete med demokratifrågor. Mot bakgrund av detta är utredarens förslag att stärka demokratifrågorna på både nationell, regional och lokal nivå betydelsefulla.

Länsstyrelsens synpunkter

6.1 Inrätta en nationell demokratifunktion

Länsstyrelsen står bakom förslaget att lägga ett nationellt samordningsansvar på en befintlig myndighet.

Den nationella myndighetsfunktionen är viktig för att uppfylla regeringens ambition med att föra ut kunskaperna på den regionala nivån. Länsstyrelsen som

har det regionala samordningsansvaret inom en rad olika politikområden ser stora skillnader i den statliga styrningen. När det finns en uppdragsgivande och stöttande myndighet såsom Jämställdhetsmyndigheten, inom jämställdhetspolitiken, så kan länsstyrelserna i samverkan med den nationella myndigheten öka måluppfyllelsen på den regionala och lokala nivån. Inom de politikområden då det saknas en myndighet med tydligt samordningsuppdrag, exempelvis inom mänskliga rättigheter, så finns också brister i styrning och uppföljning.

6.2 Uppdrag till länsstyrelserna att arbeta demokratistärkande

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget om att finansiera en heltidstjänst på varje länsstyrelse. För att kunna genomföra liknande aktiviteter som under demokratiårsfirandet så krävs därutöver verksamhetsmedel.

En förutsättning för att länsstyrelserna kunde göra så många aktiviteter under demokratiårsfirandet var dels de extra medel som kommittén Demokratin 100 år sköt till, men framför allt att det samordnades internt inom länsstyrelsernas MR-nätverk. Länsstyrelsen i Västmanland använde mycket av de stimulansmedel som de fått från regeringen inom MR-uppdraget. Utan de externa verksamhetsmedlen hade aktiviteterna inte varit genomförbara.

Utredaren gör en korrekt slutsats kring att länsstyrelsernas förmåga att ta fram regionala lägesbilder har ökat under de senaste åren. Databasen PRISMA gör att länsstyrelsen kan ta fram regional och lokal statistik kring delaktighet, social utsatthet och politisk representation som inte gjorts systematiskt tidigare. Dessa analyser kan synliggöra mönster av politiskt utanförskap, rasism, valdeltagande i utsatta områden etc. Det stärker i sin tur många av de befintliga uppdragen såsom integration, mänskliga rättigheter och nationella minoriteter.

Allmänt ställningstagande

Länsstyrelsen anser att demokratin står på stabil grund, men att den i likhet med vad utredningen anför, finns ett antal utmaningar som behöver bemötas. Betydelsen av en demokratisk inkludering och behovet att säkra det demokratiska samtalet är några viktiga delar i det fortsatta arbetet.

De som medverkat i beslutet

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför underskrift.

Beslutet har fattats av Landshövding Johan Sterte med Torbjörn Messing särskilt sakkunnig i jämställdhet och mänskliga rättigheter som föredragande. I den

slutliga handläggningen har också länsråd Ulrica Gradin och avdelningschef Stefan Renlund medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.